

**VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI**

LÊ THU HƯƠNG

**QUẢN TRỊ RỦI RO TÍN DỤNG
TẠI NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN
VIỆT NAM THỊNH VƯỢNG**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ QUẢN TRỊ KINH DOANH

HÀ NỘI, 2020

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

LÊ THU HƯƠNG

QUẢN TRỊ RỦI RO TÍN DỤNG
TẠI NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN
VIỆT NAM THỊNH VƯỢNG

Ngành: Quản trị kinh doanh

Mã số: 934.01.01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS.TS. Trần Hữu Cường
2. TS Phạm Huy Vinh

HÀ NỘI, 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu độc lập của tôi. Các số liệu, kết quả nghiên cứu, điều tra nêu trong luận án là trung thực. Kết luận khoa học của luận án chưa từng được ai công bố trong các công trình khác.

Tác giả luận án

Lê Thu Hương

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	14
1.1. Một số nghiên cứu liên quan đến rủi ro tín dụng ngân hàng thương mại	14
1.2. Một số nghiên cứu liên quan đến quản trị rủi ro tín dụng ngân hàng thương mại	15
1.3 Một số nghiên cứu liên quan đến các nhân tố ảnh hưởng đến hoạt động quản trị rủi ro tín dụng tại NHTM	19
1.4. Đánh giá chung về các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước	21
1.4.1. Những kết quả đạt được	21
1.4.2. Những vấn đề đặt ra	22
1.4.3. Kế thừa và khoảng trống nghiên cứu	23
TIỂU KẾT CHƯƠNG 1	23
Chương 2: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ KINH NGHIỆM QUẢN TRỊ RỦI RO TÍN DỤNG TẠI NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI	24
2.1. Lý luận chung về rủi ro tín dụng tại ngân hàng thương mại	24
2.1.1. Một số khái niệm cơ bản	24
2.1.2. Một số nguyên nhân dẫn đến phát sinh RRTD tại các NHTM	28
2.1.3. Tác động của RRTD đến NHTM và nền kinh tế.....	29
2.2. Cơ sở lý luận về quản trị RRTD tại NHTM	30
2.2.1. Khái niệm và vai trò của quản trị RRTD trong các NHTM.....	30
2.2.2. Mô hình quản trị rủi ro tín dụng.....	32
2.2.3. Tổ chức thực hiện quản trị rủi ro tín dụng ngân hàng thương mại	39
2.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản trị rủi ro tín dụng ngân hàng thương mại	50
2.4. Thực tiễn quản trị rủi ro tại một số ngân hàng thương mại và bài học rút ra cho VPBank	53
2.4.1. Quản trị rủi ro tín dụng tại một số ngân hàng thương mại nước ngoài ..	53
2.4.2. Quản trị rủi ro tín dụng của NHTM tại Việt Nam.....	57
2.4.3. Tổng kết một số vấn đề thực tiễn trong công tác quản trị rủi ro tại các NHTM trong và ngoài nước.....	59

2.4.4. Bài học rút ra từ cơ sở lý luận và thực tiễn cho quản trị rủi ro tín dụng tại VPBank.....	60
Chương 3: THỰC TRẠNG QUẢN TRỊ RỦI RO TÍN DỤNG VÀ CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN QUẢN TRỊ RỦI RO TÍN DỤNG TẠI NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN VIỆT NAM THỊNH VƯỢNG	64
3.1. Tổng quan về ngân hàng thương mại cổ phần Việt Nam Thịnh Vượng	64
3.1.1. Quá trình hình thành và phát triển của ngân hàng thương mại cổ phần Việt Nam Thịnh Vượng.....	64
3.1.2. Một số kết quả hoạt động cơ bản của VPBank	66
3.2. Phân tích thực trạng quản trị rủi ro tín dụng tại VPBank	69
3.2.1. Thực trạng về hoạt động tín dụng tại VPBank.....	69
3.2.2. Mô hình quản trị rủi ro tín dụng tại VPBank	76
3.2.3. Tổ chức thực hiện quản trị RRTD tại Ngân hàng TMCP Việt Nam Thịnh Vượng	83
3.3. Phân tích một số nhân tố ảnh hưởng đến quản trị rủi ro tín dụng tại VPBank	104
3.3.1. Thống kê mô tả một số nhân tố ảnh hưởng đến quản trị rủi ro tín dụng tại VPBank.....	104
3.3.2. Đánh giá mức độ tin cậy của thang đo	108
3.3.3. Kết quả phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến quản trị rủi ro tín dụng tại VPBank.....	108
3.4. Nhận xét chung về thực trạng quản trị rủi ro tín dụng và các nhân tố ảnh hưởng đến quản trị rủi ro tín dụng tại VPBank.....	119
3.4.1. Một số kết quả đạt được	119
3.4.2. Một số hạn chế và nguyên nhân của hạn chế	121
3.4.3. Nhận xét về khả năng đáp ứng các điều kiện để áp dụng Basel 2 tại VPBank.....	128
Chương 4: GIẢI PHÁP VÀ KIẾN NGHỊ NHẪM HOÀN THIỆN QUẢN TRỊ RỦI RO TÍN DỤNG CỦA VPBANK.....	132
4.1. Định hướng hoạt động quản trị rủi ro và quản trị RRTD tại VPBank trong thời gian tới.....	132

4.1.1. Định hướng chung trong hoạt động kinh doanh của VPBank	132
4.1.2. Chiến lược quản trị rủi ro tín dụng của VPBank trong giai đoạn tới	134
4.2. Một số cơ hội và thách thức đối với hoạt động quản trị rủi ro tín dụng tại các ngân hàng thương mại Việt Nam.....	137
4.2.1. Một số cơ hội.....	137
4.2.2. Một số thách thức	138
4.3. Một số giải pháp và kiến nghị	139
4.3.1. Một số giải pháp nhằm hoàn thiện quản trị RRTD tại VPbank	139
4.3.2. Một số kiến nghị đối với cơ quan quản lý vĩ mô.....	146
KẾT LUẬN	150
DANH MỤC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ.....	153
TÀI LIỆU THAM KHẢO	154

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CAR	:	Capital adequacy ratio	Hệ số an toàn vốn
MAS	:	Monetary Authority of Singapore	Cơ quan tiền tệ Singapore
NCS	:		Nghiên cứu sinh
NHNN	:		Ngân hàng Nhà nước
NHTM	:		Ngân hàng thương mại
RRTD	:		Rủi ro tín dụng
TMCP	:		Thương mại cổ phần
TSBD	:		Tài sản bảo đảm
XHTD	:		Xếp hạng tín dụng

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1: Mô tả mẫu nghiên cứu là cán bộ, nhân viên VPBank	9
Bảng 2: Mô tả mẫu nghiên cứu là khách hàng đã và đang quan hệ tín dụng với VPBank	10
Bảng 3.1 Kết quả kinh doanh của VPBank giai đoạn 2010 – T6/2019	68
Bảng 3.2.Cơ cấu tổng tài sản.....	69
Bảng 3.3. Tăng trưởng tín dụng của VPBank so với toàn hệ thống	71
Bảng 3.4. Một số chỉ tiêu phản ánh rủi ro tín dụng tại VPBank.....	75
Bảng 3.5. Đối tượng khách hàng trọng tâm của một số ngân hàng	82
Bảng 3.6. Thống kê tỷ lệ nợ xấu tại các NHTM trong giai đoạn 2015-2018	83
Bảng 3.7. Ý kiến của nhân viên ngân hàng về điều kiện tự nhiên kinh tế xã hội trong hoạt động nhận biết RRTD.....	86
Bảng 3.8. Quy định mức độ rủi ro theo xếp hạng tín dụng.....	89
Bảng 3.9. Bảng đánh giá tín dụng kết hợp	89
Bảng 3.10. Tỷ trọng cho vay đối với một số ngành tại VPBank giai đoạn 2015 – 2019	92
Bảng 3.11. Cơ cấu cho vay theo kỳ hạn tại VPBank	93
Bảng 3.12.Kịch bản tín dụng chuẩn tại VPBank	94
Bảng 3.13. Tình hình xử lý rủi ro tín dụng tại VPBank giai đoạn 2015-2018	96
Bảng 3.14. Tình hình dùng tài sản để thu hồi nợ xấu giai đoạn 2014-2018	97
Bảng 3.15. Tình hình xử lý nợ xấu bằng sử dụng dự phòng giai đoạn 2015-2019	98
Bảng 3.16. Ý kiến của cán bộ, nhân viên về kiểm soát quản trị RRTD	101
Bảng 3.17. Số liệu phân loại nợ theo Thông tư số 02/2013/TT-NHNN của VPBank	102
Bảng 3.18. So sánh khả năng trả nợ của khách hàng do nhân viên VPBank quản lý.....	106
Bảng 3.19. So sánh khả năng trả nợ của khách hàng do các nhóm khách hàng của VPBank tự đánh giá	107
Bảng 3.20. Phân tích nhân tố ảnh hưởng đến quản trị rủi ro trong hoạt động tín dụng của ngân hàng Vpbank đối với nhân viên.....	109

Bảng 3.21. Phân tích nhân tố ảnh hưởng đến quản trị rủi ro trong hoạt động tín dụng của ngân hàng Vpbank đối với nhóm khách hàng.....	110
Bảng 3.22. Mô hình hồi qui một số nhân tố ảnh hưởng đến hoạt động quản trị rủi ro tín dụng (khảo sát đối với nhân viên ngân hàng).....	111
Bảng 3.23. Mô hình hồi qui một số nhân tố ảnh hưởng đến quản trị rủi ro tín dụng của VPBank (áp dụng đối với khách hàng VPBank)	112
Bảng 3.24. Tỷ lệ an toàn vốn tối thiểu tại VPBank	115
Bảng 3.25. Kết quả về đánh giá khách hàng của cán bộ, nhân viên Vpbank	122

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1. Khung phân tích của đề tài nghiên cứu	5
Hình 2. Mô hình nghiên cứu định lượng nhân tố ảnh hưởng đến quản trị RRTD tại VPBank (đối với cán bộ nhân viên VPBank).....	7
Hình 3. Mô hình nghiên cứu định lượng nhân tố ảnh hưởng đến quản trị RRTD tại VPBank (đối với khách hàng quan hệ tín dụng với VPBank).....	8
Hình 2.1. Mô hình quản trị rủi ro tín dụng tập trung.....	32
Hình 2.2. Mô hình quản trị rủi ro tín dụng phân tán	34
Hình 2.3. Tổ chức bộ máy quản trị RRTD tại các NHTM theo Hiệp ước Basel 2.....	35
Hình 2.4. Quy trình tổ chức thực hiện quản trị rủi ro tín dụng	39
Hình 3.1. Sơ đồ tổ chức hoạt động của VPBank hiện nay [51]	66
Hình 3.2. Tình hình dư nợ, tổng tài sản và vốn chủ sở hữu tại VPBank	70
Hình 3.3. Tỷ trọng đóng góp vào tổng thu nhập của các phân khúc tại VPBank năm 2017-2018	72
Hình 3.4. Cơ cấu cho vay theo loại.....	73
Hình 3.5. Cơ cấu cho vay theo phân khúc	74
Hình 3.6. Mô hình quản trị rủi ro tín dụng tại VPBank.....	76
Hình 3.7. Sơ đồ cơ cấu tổ chức của Khối quản trị Rủi ro VPBank	77
Hình 3.8. Nợ nhóm 5 so với tổng nợ xấu tại VPBank giai đoạn 2013-2018	103
Hình 3.9. Tốc độ tăng nợ xấu so với tốc độ tăng trưởng tín dụng.....	103